

[Anne Grete Holmsgård]

heden forholder sig mest til, hvad det er for nogle områder, man gerne vil have fremmet.

Så vidt jeg kan se, er pointen to ting. Den ene er, at man gerne vil have, at det offentlige kommer stærkere ind i selve systemeksportforretningerne. Den anden er, at man gerne vil have, at det offentlige kan opsamle og bearbejde de erfaringer, man får fra den systemeksport, hvor det offentlige indgår på den måde, at det stiller personer til rådighed for det private erhvervsliv, hovedsagelig i forbindelse med temmelig mange eksportordrer til u-landene.

Hvis man ser på det under denne synsvinkel, er der mange rimeligheder i forslaget, men jeg synes, at der mangler én ting, og det er, at man stiller nogle krav til, hvad det er for nogle systemer, der skal eksporteres. Det er generelt et problem, at man i forbindelse med eksportkreditter, man giver for offentlige midler, faktisk ikke stiller nogen kriterier op for, hvad man vil acceptere. Man gør ganske vist det, at man i forbindelse med § 7-eksportkreditterne tager stilling til, om der er tale om et u-land, eller om der ikke er tale om et u-land, men andet gør man ikke.

Så vidt jeg ved, tager man meget mere håndfast om sagerne i de andre nordiske lande, både i Sverige, hvor man har et egentligt systemeksportselskab, og i Norge, hvor man arbejder med kriterier for, hvad det er for nogle systemer, der skal eksporteres til tredjeverdenslande.

Jeg synes, det ville have været rimeligt, om det havde fået nogle kommentarer i forslaget, for man kan faktisk ikke se, om socialdemokratiet mener, at man skal udvikle de kriterier, at det skal være en vigtig del af arbejdet, eller om det bare er fuld damp på systemeksporten. Hvis det bare er fuld damp på systemeksporten, så mener jeg, der er mange problemer i det. De problemer kunne måske konkretiseres til et eksempel som Flexplan, hvor der ingen tvivl er om, at det er et stort projekt osv., men der er heller ingen tvivl om, at der er meget store problemer i den systemeksport, man har foretaget i dette tilfælde.

Derfor vil jeg gerne have at vide af socialdemokratiet, hvad det er, man forestiller sig. Forestiller man sig, at der skal være nogle kriterier for, hvad det er for nogle systemer, der skal eksporteres? Noget kunne tyde på det, når man afsætter en pulje på 25 mill. kr.

til udvikling og tilpasning af offentlige systemer. Man kan jo udvikle og tilpasse på mange måder. Man kan udvikle og tilpasse på den måde, at man får de størst tænkelige ordrer hjem til dansk industri. Man kan også udvikle og tilpasse på den måde, at man får det for brugerlandet eller aftagerlandet mest gunstige udbytte af det, når man tænker på, at der er tale om lande, hvor man er i sin vorden med hensyn til at opbygge en industristruktur, hvor der er tale om nogle helt andre sociale forhold end dem, vi kender. Jeg synes, det ville være gavnligt at se tilbage på nogle af de ting, der stod i Nyboe Andersen-udvalgets betænkning, og f.eks. se på den kritiske gennemgang, center for udviklingsforskning har foretaget, hvor de går ind i at diskutere de enkelte elementer.

Bortset fra det mener jeg ikke, at disse kriterier på nogen måde kan være imødekommet af det, industriministeren stod heroppe og sagde, hvor han mente, at problemerne for det meste var løst ved, at Danmarks erhvervsfond er ved at opbygge en vidensbank, og at Industrirådet har opbygget sit eget systemeksportudvalg. Det har de selvfølgelig ret til, men jeg synes nu ellers, at det har været et problem, at så stor en del af disse områder lå under industriministeriet og ikke udenrigsministeriet eller en helt tredje instans for den sags skyld, for jeg har aldrig set noget eksempel på, at industriministeriet har haft vilje til eller har været i stand til at foretage en vurdering, hvor man ligesom så på modtagerlandets anvendelse af de systemer, man gerne vil eksportere. Det viser jo bl.a. den erfaring, at Industrirådet altid har været usædvanlig godt tilfreds med, hvad man har foretaget i industriministeriet.

Det løser vel heller ingen problemer, at Industrirådet opretter sit eget systemeksportudvalg; tværtimod kan man sige, at det betyder, at de formentlig fuldstændig overhaler den offentlige sektor.

Herudover sagde industriministeren, at der igennem det seneste cirkulære, der er kommet, er givet mulighed for, at en del af de midler, der kommer ind, når det offentlige udlåner personer til den private industri i forbindelse med eksportordrer, kan kanaliseres tilbage til den enkelte styrelse. Det er selvfølgelig udmærket, at de ikke alle sammen ryger til industriministeriet, men problemet er vel også, at de enkelte styrelser får en